

Uuden äärellä

Lappeenranta 20.4.2023

Matti Puolimatka

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Toiminta-ajatus

Turvallisuutta ja kilpailukykyä ruokaketjun kumppanina

Visio 2030

Vastuullista ruokaa – hyvää elämää

Arvot

Keskinäinen
arvostus

Avoimuus

Ratkaisu-
keskeisyys

Kotimainen ruoantuotanto
ja maaseutu ovat elinvoimaisia

Eläimet ja kasvit ovat terveitä
ja hyvinvoivia

Ruoka on turvallista ja
terveellistä

Olemme asiakas- ja
palvelulähtöisiä

Tieto, tutkimus ja teknologiat
palvelevat asiakkaita ja
ruokajärjestelmää

Opimme ja uudistumme
yhdessä

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

1. Kehittyvä Suomi tarvitsee vahvan, yrittelijään ja innovatiivisen maaseudun, jossa on hyvä asua, viihtyä ja yrittää.
2. Nuoret saatava mukaan aktiiviseen toimintaan – kilpailu lahjakkaista nuorista on kova – tarvitaan lumo-, veto- ja pitovoimaa!
3. Maaseutu on osa ilmastokysymysten ratkaisua – ei ongelmaa!
4. Vastuullisuuden kolme näkökulmaa – talous, sosiaalisuus, ekologisuus – ohjaavat jo nyt toimintaamme ja tulevat entistä enemmän mukaan elämäämme
5. Huoltovarmuus ei synny odottamalla – se pitää tehdä!

CAP:lle asetetut EU-tason tavoitteet

**Varmistetaan älykäs,
kestävä ja monipuolinen
maatalousala, jolla
parannetaan elintarviketurvaa**

1. Turvataan viljelijöiden tulotaso ja ruuantuotanto
2. Lisätään tuotannon kilpailukykyä ja laatua
3. Parannetaan viljelijöiden markkina-asemaa

**Tuetaan ympäristön hoitoa ja
ilmastotoimia ja edistetään
yhteisiä ympäristö- ja
ilmastotavoitteita**

4. Hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan siihen
5. Edistetään ympäristön tehokasta hoitoa ja suojelua
6. Edistetään luonnon monimuotoisuuden, elinympäristöjen ja maiseman säilyttämistä

**Lujitetaan
maaseutualueiden
sosioekonomista rakennetta**

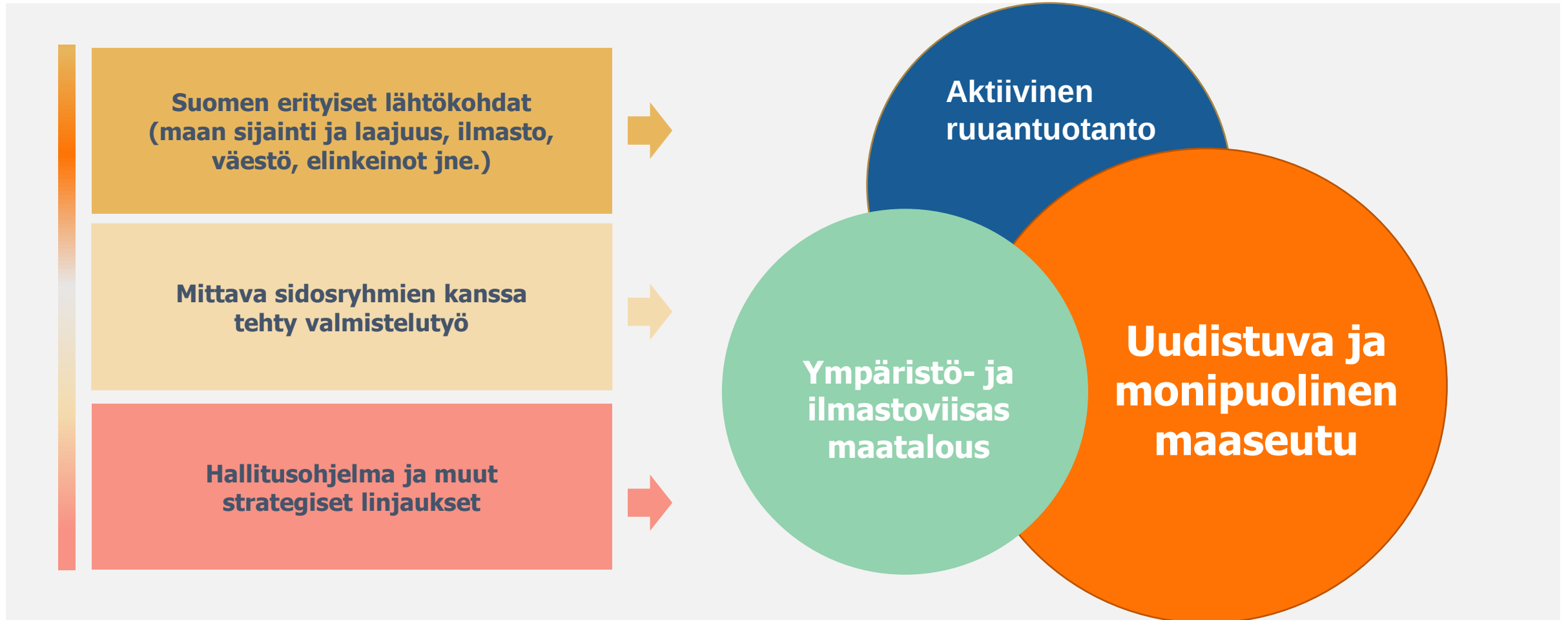

7. Kannustetaan nuoria alalle, helpotetaan maaseudun yritystoiminnan kehittämistä
8. Edistetään maaseudun työllisyyttä, kasvua ja paikallista osallisuutta
9. Parannetaan turvallisen, terveellisen ja kestävä ravinnon saantia sekä eläinten hyvinvointia ja torjutaan mikrobilääkeresistenssiä

Läpileikkaava tavoite:

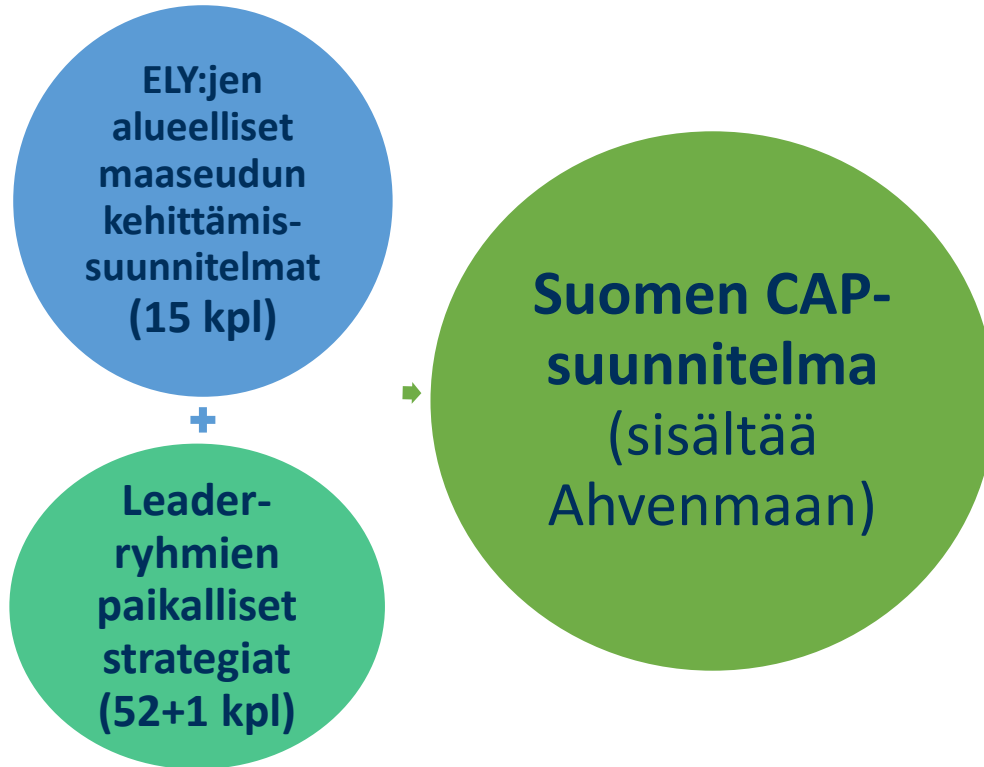
Edistetään osaamista,
innovaatioita ja
digitalisointia

Kansalliset painotukset CAP-uudistuksessa

Ohjelmallisen kehittämisen kokonaisuus: yhteistyössä ja kumppanuudella

Yhteinen CAP-suunnitelma

ELY-keskusten alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat

- Perustuu lakiin maaseudun kehittämisestä 1325/2022
- Alueen nykytilan kuvaus ja SWOT-analyysi
- Kehittämisen painopisteet ja kehittämistarpeet
 - Erityisesti ympäristö- ja ilmastotoimet
- Rahoitustarpeet
- Eri ohjelmien yhteensovitus ja työnjako
- Kuvaus suunnitelman alueellisesta valmistelusta
- Yhteistyö ELY ja Leader

Kaakkois-Suomen maaseutu on kestävä kasvualusta, jossa on hyvä elää ja yrittää

- Neuvontaa, rahoitusta ja välineitä on hyvin tarjolla
- Kaakkois-Suomessa on valtavasti mahdollisuuksia: luonto, historia, sijainti
- Tarvitaan ideoita, yhdessä tekemistä, kumppanuutta
- ”Entistä vahvempaa uusiutumisasajattelua”

Kestävää kasvua Kaakkois-Suomen maaseudulta

Kaakkois-Suomen alueellinen maaseudun
kehittämissuunnitelma 2023–2027

(suoritus aikataulu 2024)

JYRKI PITKÄNEN JA LEEA HYRYLÄ (TOBI)

KANNEN KUVA: HENRI NIIRANEN, KAANOKKANTIE

TAKUKANNEN KUVA: JYRKI PITKÄNEN, KASSETI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus:
Eurooppe investoi maaseutualueisiin

Eläkelaitos- ja
ympäristökeskus

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitus vuosina 2023-2027

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoitus vuosina 2023-2027, milj. euroa	EU-osuus	Kansallinen osuus	Rahoitus yhteensä	Keskimäärin vuodessa
Suorat tuet:	2 613	0	2 613	523
- tuotantosidonnaiset tuet	512	0	512	102
- ekojärjestelmät	431	0	431	86
- nuoret viljelijät	65	0	65	13
- muut kohteet (tuotannosta irrotettuja)	1 604	0	1 604	321
Kansalliset tuet (eivät sisälly CAP-suunnitelmaan):	0	1 751	1 751	350
Maaseudun kehittämisrahoitus:	1 757	4 105	5 863	1 173
Pinta-ala- ja eläintuet	1 140	3 124	4 264	853
- luonnonhaittakorvaukset	381	2 119	2 500	500
- ympäristökorvaukset (sis. ei-tuot. investoinnit)	436	578	1 014	203
- luonnonmukainen tuotanto	164	217	380	76
- eläinten hyvinvointikorvaukset	159	211	370	74
Rakennetuet	227	454	681	136
Yritysrahoitus ja palveluiden kehittäminen	220	301	521	104
Osaaminen, innovaatiot ja digitalisaatio	127	168	295	59
Tekninen apu	44	58	102	20
RAHOITUS YHTEENSÄ	4 370	5 856	10 227	2 045

Julkinen rahoitus 2023-2027:

* Maaseudun yritysrahoitus: 240 milj. euroa

* Kehittämishankerahoitus: 295 milj. euroa

* Leader: 230 milj. euroa

Suomen CAP27-strategia on tehty Suomelle ja suomalaisille!

Maatalouden näkymiä

PTT:n talouskatsaus 18.4.2023

LÄHTÖKOHTIA KEVÄÄN ENNUSTEESEEN

- Ukrainan sodan vaikutukset lisäävät epävarmuutta, sotatilanne jatkuu nykyisellään
- Talouden epävarmuus jatkuu
- Yleinen inflaatio jatkuu odotettua korkeampana, mutta hidastuu kevään edetessä
- Koko ruokaketju joutuu sopeutumaan korkeampaan kustannustasoon
- Viime vuonna menetetty ostovoima ei korjaannu tänä vuonna

TUOTANTOKUSTANNUKSET LASKUSSA KOTIMAASSA

- Markkinat palautumassa vuoden 2022 kustannusten noususta, mutta hintataso jää vuonna 2023 tavanomaista korkeammalle tasolle
- Lannoitteiden tuotantokapasiteetti palautumassa Euroopassa, mikä laskee lannoitehintoja
- Rehujen hinnat laskevat viljan hinnan laskun myötä
- Rakentamisen kustannusten kasvu vähentää investointihalukkuutta

	2023e	2024e
Lannoitteet	-35 %	-15 %
Energia	-7 %	-5 %
Rehu	-15 %	-8 %

Maatalouden tuotantopanosten hinnat

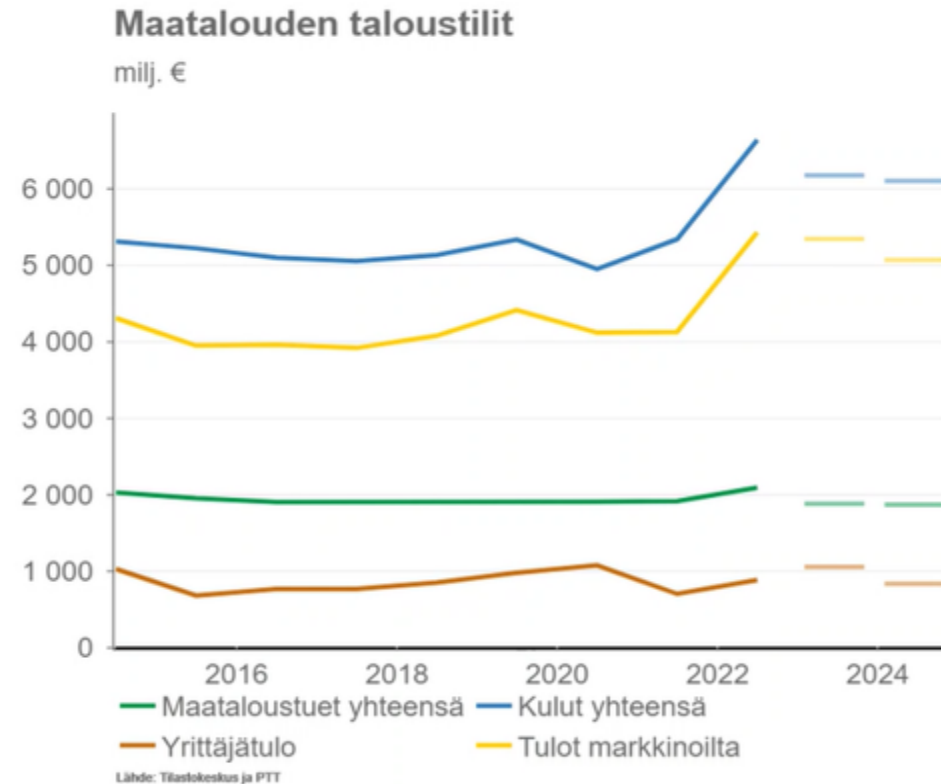
%, vuosimuutos

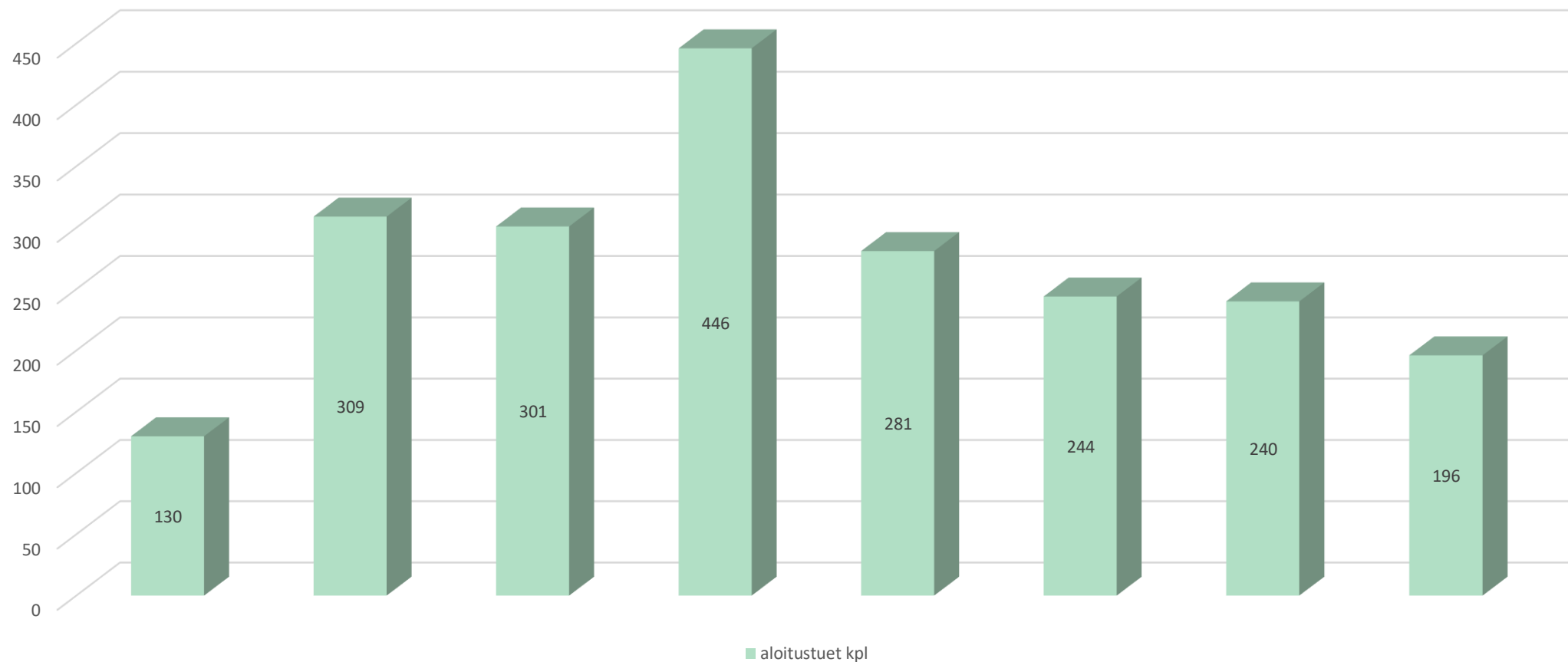
Lähde: PTT 18.4.2023

MAATALOUDEN YRITTÄJÄTULON NOUSU HETKELLISTÄ

- Yrittäjätulo kasvaa tänä vuonna viidenneksen, mutta kääntyy laskuun ensi vuonna
- Maatalouden markkinatulot pienenevät ennustekaudella
- Tuotantopanosten hinnat laskevat, mutta kustannukset ja muut kulut edelleen tavanomaista korkeammalla tasolla
- CAP27-rahoituskausi muuttaa tukien maksuaikatauluja, tuottaa tulevana syksynä maksuvalmiusongelmia
- Korkea inflaatio pienentää maataloustukien reaalista arvoa
- Tuotantosuintien ja tilojen väliset erot kärjistyvät

Nuoren viljelijän aloitustuet maatalouteen vuosina 2015–2022, kpl

Investoinnit

- Maatilojen pitäisi investoida **200–300 miljoonan euron edestä joka vuosi, jotta nykyinen tuotanto ja huoltovarmuus säilyvät**
 - Tästä tavoitteesta jälkeen jälkeen 2020-luvulla. Kuinka kauan voidaan jatkaa tavoitetta vähemmällä investointimäärällä ennen kuin tilanne alkaa näkyä tuotannossa?
- Monia syitä: maidontuotannossa Valion meijereiden siirtyminen sopimustuotantoon, lihantuotannossa vasikkapula, koronakriisi talousvaikutuksineen, Ukrainan sodan seurauksena tuotantokustannukset nousivat historiallisella tavalla ja talouden näkymät muuttuivat epävarmoiksi.
- Tänä vuonna alkaneella rahoituskaudella rahoitetaan entistä enemmän maatilojen panostuksia uusiutuvaan energiaan, ympäristön tilaa ja kestävää tuotantoa edistäviin toimiin sekä eläinten hyvinvointiin ja tuotannon bioturvallisuuteen.

Vaikuttavuustavoitteita (erityistavoitteet 7-9 ja läpileikkaava tavoite)

Erityistavoite 7:
**Kannustetaan nuoria alalle,
helpotetaan maaseudun
yritystoiminnan kehittämistä**

Vuoteen 2027 mennessä tuetaan 2700 uuden maatalousyrittäjän liiketoiminnan aloittamista tai liiketoiminnan monipuolistamista

Erityistavoite 8:
**Edistetään maaseudun
työllisyyttä, kasvua ja
paikallista osallisuutta**

1. Vuoteen 2027 mennessä yritykset ja niiden toimipaikat maaseudulla sijoittuvat monipuolisemmin eri toimialoille mitattuna toimialojen ja yritysten lukumäärällä.
2. Vuoteen 2027 mennessä toiminta-alueelle on rakennettu 5 500 km uutta, 1 Gbit/s nopeaa valokuitua.
3. Vuoteen 2027 mennessä maaseutuväestön keskimääräinen koettu elämänlaatu on parantunut rahoituskauden alkuun verrattuna.

Erityistavoite 9:
**Parannetaan turvallisen,
terveellisen ja kestävä
ravinnon saantia sekä
eläinten hyvinvointia ja
torjutaan
mikrobilääkeresistenssiä**

Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimille pysyy nykyisellä hallitulla ja alhaisella tasolla. (kokonaismyynti 2018: 18 mg/PCU)

Läpileikkaava tavoite:
**Edistetään osaamista,
innovaatioita ja
digitalisointia**

100 % tiloista ja muista maaseutuyrityksistä käyttää tilalle tai yritykselle uutta digitaalista teknologiaa, toteuttaa innovaatioita tai on osallistunut koulutuksiin tai neuvontaan. (Nykytila: alle 50 %)

Maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointi- ryhmän loppuraportti

VALTIONEUVOSTON JULKAISUJA 2023:30

vn.fi

Ruokaviraston webinaari pe 28.4.2023 klo 12-14:30:

Mitä yrittäjyys, kotimainen ruoantuotanto ja maaseudun elinvoima merkitsevät nuorille?

(Ilm. Maaseutuverkoston tapahtumakalenterin kautta)

Webinaarin kysymyksiä:

- Nuoret maatalousyrittäjät uskaltavat tehdä toisin. Mistä uudistava työvoima ja missä innostuksen lähteet?
- Kasvipohjaisilla maitotuotteilla edelläkävijöiksi, mistä riittävästi hyvää valmistuskapasiteettia ja loistavaa sparrausta unelmien kasvupolulle?
- Puhumattomuuden kulttuuria omistajan- ja sukupolvenvaihdoksissa? Eriytyvätkö nuoret yrittäjät huippuihin ja muihin?
- Miten lisätä diversiteettiä uusien kasvuyritysten perustajissa? Mikä draivaa startup-yrittäjää?
- Kiehtova Latinalainen Amerikka, löytyykö sieltä uusia mahdollisuuksia ja markkinoita?
- Datan avaaminen ja tiedolla johtaminen luonteva osa johtamiskulttuuria?
- Odotuksia ja toiveita vaikuttajille ja viranomaisille?

1. Kehittyvä Suomi tarvitsee vahvan, yrittelijään ja innovatiivisen maaseudun, jossa on hyvä asua, viihtyä ja yrittää.
2. Nuoret saatava mukaan aktiiviseen toimintaan – kilpailu lahjakkaista nuorista on kova – tarvitaan lumo-, veto- ja pitovoimaa!
3. Maaseutu on osa ilmastokysymysten ratkaisua – ei ongelmaa!
4. Vastuullisuuden kolme näkökulmaa – talous, sosiaalisuus, ekologisuus – tulevat entistä enemmän ohjaamaan elämäämme
5. Huoltovarmuus ei synny odottamalla – se pitää tehdä!

Kaikkiin näihin Suomen uusi CAP-strategia ja alueelliset suunnitelmat tarjoavat mahdollisuuksia!

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

**Euroopan unionin
rahoittama**

**Euroopan unionin
osarahoittama**